

Remissvar

Dnr 2019–414

4 februari 2020

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som står långt från arbetsmarknaden (ingångsavdrag)

Fi2019/04157/S1

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet ställer sig mycket tveksam till förslaget om ingångsavdrag. Skälen är dels att svaga grupper på arbetsmarknaden likt nyanlända och långtidsarbetslösa redan omfattas av mer generösa nedsättningar av arbetskostnaden som nystartsjobb och introduktionsjobb. Dels att unga, som också kommer omfattas, överlag inte har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Många unga som får ett arbete får också en lön under 23 500 kronor i månaden vilket gör att de omfattas av ingångsavdraget. Detta sker därmed oavsett om de behöver avdraget eller inte för att bli anställda. Ingångsavdraget riskerar därför att medföra betydande dödviktskostnader trots lönetaket på 23 500 kronor.

Dessutom anser Konjunkturinstitutet att regeringen bör beakta risken att unga utan gymnasieexamen får ett arbete med hjälp av ingångsavdraget och därmed inte avslutar sina gymnasiestudier. Personer utan gymnasieutbildning löper större risk att bli arbetslösa och har i regel lägre sysselsättningsgrad jämfört med personer med gymnasieexamen.

BAKGRUND

Regeringen avser att den 1 juli, 2020, införa ett så kallat ingångsavdrag i syfte att förenkla arbetsmarknadsinträdet för grupper med liten eller ingen arbetslivserfarenhet. För att kunna omfattas av avdraget ska arbetstagaren antingen ha haft en sammanlagd arbetsinkomst under 100 000 kr de senaste fem åren eller fått uppehållstillstånd på grund av flyktingstatus, skyddsbehövande eller vara anhörig till dessa. Även medborgare inom EES samt svenskar som under de senaste fem åren bott i ett annat EES-land omfattas. Avdraget innebär att arbetsgivaravgiften sänks till att bara omfatta ålderspensionsavgiften på 10,21 procent av lönen. Detta motsvarar en sänkning av arbetskostnaden med omkring 15 procent. Ingångsavdraget ges enbart för arbetsinkomster på som mest 23 500 kr i månaden och betalas ut i som mest 24 månader.

KONJUNKTURINSTITUTETS SYNPUNKTER

Arbetslösheten i Sverige uppgick helåret 2019 till 6,8 procent. Detta gör Sverige till ett av de länder i EU som har högst arbetslöshet. Vidare har Sverige höga lönerna i relation till medianlönen vilket kan försvåra arbetsmarknadsinträdet för personer med liten eller ingen

tidigare arbetslivserfarenhet och för personer som saknar gymnasieutbildning. Ingångsavrdraget kan förenkla för dessa grupper att få ett arbete.¹

Ingångsavrdraget baseras på tidigare arbetsinkomster. Det innebär att avdraget träffar flera olika grupper som möter svårigheter på arbetsmarknaden och därmed ger dem en större chans att få ett arbete. Att lönen som mest ska vara 23 500 kr i månaden bidrar också till att göra avdraget mer träffsäkert och minska undanträngningseffekter. Som det är utformat, kommer ingångsavrdraget främst omfatta nyanlända, långtidsarbetslösa och unga. Hur stor denna grupp är och hur många arbetstillfällen ingångsavrdraget regeringen räknar med att avdraget kan skapa redovisas dock inte i kostnadsberäkningen, något som vore önskvärt.

Avdragets ambition är vällovlig, samtidigt bör det understrykas att ingångsavrdraget är ett av flera sätt som finns tillgängliga för arbetsgivare att sänka sina anställningskostnader. Arbetslösheten är idag hög bland utrikes födda samt personer utan gymnasieutbildning. Även ungdomar har generellt sett hög arbetslöshet, men de löper som grupp betraktat låg risk att fastna i långvarig arbetslöshet.

För nyanlända finns flera subventionerade anställningsformer som ger mer generös nedsättning av arbetskostnaden än ingångsavrdraget, likt nystartsjobb och introduktionsjobb som ger 50 respektive 80 procents lägre arbetskostnad. Konjunkturinstitutet delar därför regeringens bedömning att ingångsavrdraget endast kommer få en begränsad effekt för nyanlända.

Långtidsarbetslösa kommer sannolikt inte heller att utnyttja ingångsavrdraget i någon större utsträckning. Bland långtidsarbetslösa är arbetslöshetsperioder på fyra-fem år och mer relativt ovanligt, och genom en längre arbetslöshetsperiod så kvalificerar sig gruppen till andra stödformer, exempelvis nystartsjobb, som är mer generösa för arbetsgivare i termer av nedsatt arbetskostnad. För gruppen långtidsarbetslösa bedöms därför ingångsavrdraget endast ha små effekter på sannolikheten att få arbete.

För unga under 26 år fanns mellan 2007 och 2016 en generell nedsättning av arbetsgivaravgiften,² som hade positiva, men relativt små, sysselsättningseffekter.³ Konjunkturinstitutet bedömer därför att ingångsavrdraget kan höja sysselsättningen bland unga i viss utsträckning. Den offentligfinansiella kostnaden av de sänkta arbetsgivaravgifterna för samtliga unga har bedömts som hög.⁴ Lönetaket på 23 500 kronor i månaden och kravet på låga tidigare arbetsinkomster gör att ingångsavrdraget sannolikt medför en lägre offentligfinansiell kostnad jämfört med den tidigare generella sänkningen av arbetsgivaravgifterna för unga. Detta eftersom avdraget bättre riktas mot de som kan ha svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Den offentligfinansiella kostnaden kan trots att avdraget riktas mot personer med låga löner utan arbetslivserfarenhet bli betydande, främst eftersom många unga som kommer från gymnasiet anställs till relativt låga löner och inte har haft några betydande arbetsinkomster

---

¹ Se exempelvis *Lönebildningsrapporten*, Konjunkturinstitutet, 2019.

² 2009 utvidgades målgruppen till att även omfatta 26-åringar.

³ Egebark och Kaunitz (2013) skattar efterfrågeelasticiteten på arbetskraft till -0,31, se Egebark, J., & Kaunitz, N., "Do payroll tax cuts raise youth employment?", IFAU working paper 2013:27. Det innebär att om arbetskostnaden minskar med 10 procent så stiger efterfrågan på arbetskraft med 3,1 procent. Ingångsavrdraget ger en nedsättning av arbetsgivaravgiften motsvarande 15 procent för löner under 23 500 kronor i månaden. Detta innebär att efterfrågan på arbetskraft till en lön på som mest 23 500 kronor skulle stiga med omkring 4,5 procent.

⁴ Egebark och Kaunitz (2013) skattar den offentlig-finansiella kostnaden per skapat arbetstillfälle till 1–1,6 miljoner kronor medan Saez m fl. (2019) skattar kostnaden till omkring 500 000 kronor, se Saez, E., Schoefer, B., & Seim, D. (2019). Hysteresis from Employer Subsidies (No. w26391). National Bureau of Economic Research.

kommer att omfattas av ingångsavdraget. Detta oavsett om de har lätt eller svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Ingångsavdraget medför därför sannolikt en omfattande dödvikskostnad vilket resulterar i en hög kostnad per skapat arbetstillfälle.

Saez, m fl. (2019) finner tecken på att de lägre arbetsgivaravgifterna för unga gjorde arbetsgivare generellt sett mer positiva till att anställa yngre personer då sysselsättningen bland unga inte minskat efter det att nedsättningen av arbetsgivaravgiften togs bort 2016. Denna typ av positiva attitydeffekter bland arbetsgivare kommer sannolikt inte att återupprepas i och med ingångsavdraget. Det bör också påpekas att unga som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden redan omfattas, liksom nyanlända och långtidsarbetslösa, av andra mer generösa stödformer som nystartsjobb och introduktionsjobb. Tillgång till dessa stöd förutsätter dock i regel att de skriver in sig och har varit inskrivna en tid hos Arbetsförmedlingen.

Avslutningsvis bör regeringen beakta risken att unga utan gymnasieexamen med hjälp av ingångsavdraget börjar arbeta istället och därmed inte slutför sina gymnasiestudier. Personer utan slutförd gymnasieutbildning löper större risk att bli arbetslösa och har i regel klart lägre sysselsättningsgrad jämfört med personer som har fullgången gymnasieutbildning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Jonas Kolsrud.

Urban Hansson Brusewitz

Jonas Kolsrud